

Kyrkans uppdragsgivare

»Ibland tycks det som att vi tappar bort det mest självklara«

Församlingens grundläggande uppgift är att fira gudstjänst, bedriva undervisning samt utöva diakoni och mission.

Syftet är att människor ska komma till tro på Kristus och leva i tro, en kristen gemenskap skapas och fördjupas, Guds rike utbreddas och skapelsen återupprättas. Allt annat som församlingen utför är stöd för och en konsekvens av denna grundläggande uppgift. (Kyrkoordningen, Andra avdelningen, Inledning)

De här orden ur inledningen till kyrkoordningens avdelning om församlingarna är säkert bekanta för många av denna tidnings läsare. Här beskrivs församlingarnas – och därmed kyrkans – grundläggande uppgift samt dess syfte. Den grundläggande uppgiftens fyra delar, ofta sammandragna i den lite ohanterliga förkortningen GUDM, täcker in det vi som kyrka ska göra. Vår verksamhet. Kyrkoordningen ger också en tolkningsnyckel till vad denna verksamhet är tänkt att åstadkomma. Men en sak saknar jag. Varifrån kommer den grundläggande uppgiften? Ja, ytterst sett alltså. Kort sagt, vem är kyrkans uppdragsgivare?

Kyrkoordningen har förstås kyrkan skrivit själv, ungefär som en förening skriver sina egna stadgar. Och vad som står i kyrkoordningen har förstås kommit dit som en följd av vad kyrkomötet har beslutat. Det är inte beslutsgången eller organisationsformen jag far efter, den känns relativt tydlig, givet dess komplexitet. Nej, jag söker något annat. Jag undrar: vem är det vi tänker på när vi utför den grundläggande uppgiften, vem har givit oss denna uppgift?

Är det den svenska staten? Ja, på sätt och vis stämmer det förstås, särskilt före åtskiljandet, men fortfarande finns ju ett uppdrag från den svenska staten att Svenska kyrkan ska vara en evangelisk-luthersk rikstäckande territoriell folkkyrka. Ja, faktum är att även i detta uppdrag (Lagen om Svenska kyrkan 1998:1591) står den grundläggande uppgiften inskriven. Men är vi verkligen kyrka för att svenska staten vill det?

Är det då de kyrkotillhöriga som är kyrkans uppdragsgivare? Eller kanske den minoritet bland de kyrkotillhöriga som faktiskt utnyttjar sin demokratiska rättighet att tillsätta kyrkans styrande organ? Ja, krasst sett så är det åtminstone sant att de kyrkotillhöriga

finansierar kyrkans verksamheter. Utan den finansieringen kunde vi i alla fall inte utföra den grundläggande uppgiften på det sätt vi gör idag. Men inte kan väl kyrkans uppdrag enbart vara sprunget ur någon sorts tjänsteförsäljningsperspektiv?

Är det de människor som deltar i kyrkans verksamheter som är uppdragsgivarna? Ska vi se det som att det är de som "beställer" vår verksamhet, för att använda en marknadsekonomisk term som inte känns helt bekväm i det kyrkliga sammanhanget? Ja, återigen som är det förstås ett möjligt synsätt. Och ska jag vara helt ärlig, så upplever i alla fall jag det som att det många gånger är det synsätt som – medvetet eller omedvetet – präglar många av kyrkans val. I takt med att den kongregationalism som växt fram efter åtskiljandet från staten gör församlingarna alltmer individualistiska, så smalnar synfältet hos alltfler av dem av till lokalplanet. Dock så verkar många församlingar mer upptagna av att fundera på vad de som *inte* deltar vill, än de som faktiskt kommer.

Men om något av dessa synsätt, eller möjligen en kombination av dem, vore tillräckligt, kunde vi inte då lika gärna kalla oss Statens nationella ceremoniverk eller – numera – Byrån för övergångsriter? Är det inte något mer att vara just *kyrka* än att utföra den grundläggande uppgiften för att människor önskar sig det?

Ibland tycks det som att vi tappar bort det mest självklara. Något som säkert av många tas så för givet att vi helt enkelt glömmer att prata om det: Att vi är kyrka för att vi fått det i uppdrag av Gud. Ytterst sett är Gud kyrkans uppdragsgivare. Självfallet stämmer alla de synsätt jag presenterat ovan också, men utan den teologiska dimensionen blir vi faktiskt inte mer än en alltigenom världslig organisation. En sådan är vi *också*, men vi är mer än så. Gud vill kyrkan. Det är därför vi är kyrka.

PETER FORSBERG

